

Kancelária Rady pre mediálne služby

Pracovný materiál Kancelárie na rokovanie Rady pre mediálne služby
dňa 9. 11. 2022

Správne konanie: 51/SKO/2022-MS zo dňa 11. 5. 2022
Predmet: § 20 ods. 3 zákona č. 308/2000 Z. z.
Účastník konania: MAC TV s.r.o.
Správny orgán: Rada pre mediálne služby

Dátum: 9. 11. 2022

Návrh uznesenia:

Rada pre mediálne služby (ďalej len „regulátor“) ako orgán príslušný podľa § 110 ods. 1 a 2 zákona č. 264/2022 Z. z. o mediálnych službách v spojení s ustanoveniami § 4 ods. 1 až 3 a § 5 ods. 1 písm. g/ zákona č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii a o zmene zákona č. 195/2000 Z. z. o telekomunikáciách v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 308/2000 Z. z.“) postupom podľa § 234 ods. 3 zákona č. 264/2022 Z. z. v spojení s ustanovením § 71 zákona č. 308/2000 Z. z. rozhodla, že správne konanie č. 51/SKO/2022-MS vedené voči spoločnosti MAC TV s.r.o., podľa § 30 ods. 1 písm. h) zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov

zastavuje,

pretože odpadol dôvod konania, začatého na podnet správneho orgánu.

Úloha č. 1:

Kancelária v zmysle § 4 ods. 4 a § 13 ods. 1 zákona č. 308/2000 Z. z. vydá písomné vyhotovenie rozhodnutia o zastavení konania a doručí ho účastníkovi konania.

T: 23. 11. 2022

Z:ReO

Úloha č. 2:

Kancelária oznámi sťažovateľovi výsledok prešetrenia sťažnosti.

T: 21. 11. 2022

Z: PgO

* * *

Rada na svojom zasadnutí dňa 11. 5. 2022 prijala uznesenie o začatí správneho konania voči vysielateľovi MAC TV s.r.o. vo veci možného porušenia § 20 ods. 3 zákona č. 308/2000 Z. z. v súvislosti s tým, že v rámci televíznej programovej služby JOJ odvysielal dňa 21. 2. 2022 v čase od cca 17:54 hod. program *Bez servítky*, ktorý označil ako nevhodný pre maloletých divákov do 12 rokov, čím mohlo dôjsť k nesprávnemu uplatneniu Jednotného systému označovania.

Oznámenie o začatí predmetného správneho konania bolo účastníkovi konania doručené dňa 30. 5. 2022, na základe čoho sa týmto dňom začalo správne konanie č. 51/SKO/2022. Účastník konania bol súčasne vyzvaný, aby v lehote do 10 dní od doručenia oznámenia v súlade s § 33 ods. 1 a § 34 ods. 3 zákona č. 71/1967 Zb. k oznámeniu zaslal svoje stanovisko, prípadne navrhol dôkazy a vyjadril sa k podkladom pre rozhodnutie v predmetnom správnom konaní. Súčasne bol upozornený, že pokiaľ svoje práva v stanovenej lehote nevyužije, Rada môže rozhodnúť vo veci aj bez jeho stanoviska, pokiaľ uzná, že podklady a dôkazy zhromaždené v správnom konaní sú dostačujúce podľa ustanovenia § 46 zákona č. 71/1967 Zb. v znení neskorších predpisov. Prílohou oznámenia o začatí správneho konania bol aj prepis/popis skutkového stavu.

Účastníkovi konania bola následne listom č. RPMS/2022/000767 zaslaná opätovná výzva na vyjadrenie sa v správnom konaní v lehote do 5 dní odo dňa jej doručenia spolu s poučením, že Rada môže rozhodnúť vo veci aj bez jeho stanoviska, pokiaľ uzná, že podklady a dôkazy zhromaždené v správnom konaní sú dostačujúce podľa § 46 správneho poriadku. Opätovná výzva na vyjadrenie sa k predmetnému správnomu konaniu bola účastníkovi konania doručená dňa 3. 10. 2022. Vyjadrenie účastníka konania bolo Rade doručené dňa 11. 10. 2022.

Subjektívna 6-mesačná lehota na uloženie sankcie podľa § 64 ods. 4 zákona č. 308/2000 Z. z. začala plynúť dňa 11. 5. 2022 a uplynie dňa 11. 11. 2022. Objektívna 1-ročná lehota na uloženie sankcie podľa cit. ustanovenia začala plynúť dňa 21. 2. 2022 a uplynie dňa 21. 2. 2023.

* * *

Prepis/popis skutkového stavu

Monitorované vysielanie: Bez servítky 31. epizóda

Deň vysielania: 21. 2. 2022

Čas vysielania: cca 17:54 hod.

Označenie podľa JSO: 12

Monitoring programu (popis je robený zo záznamov RMS, časy sú uvádzané cca)

17:50:00 záver programu *Noviny*, záverečný titulok, zvukovo-obrazové komunikáty JOJ, komunikáty označujúce sponzorov programu (OROFAR, EUROJACKPOT).

17:54:21 začiatok programu *Bez servítky* 12, zvučka programu. Predstavenie súťažiacich: Lenka, Csabike, Peťo, Žaneta, Michaela. Zostrih programu *Dnes uvidíte*.

17:55:42 Lenka s priateľkou ochutnávajú krém, Lenka priateľke zamaže nos krémom. Csabike to okomentuje: „*Chlapi majú radi, keď sa ženy potierajú nejakými potravinami.* (v obraze tiež zamaže nos priateľka Lenke) *A oni si potom predstavujú, ako ich z nich zjedia.*“

V zostrihoch sa súťažiaci bavia o tom, čo kto má či nemá rád.

17:55:58 Žaneta skonštatuje: „*Ja zjem všetko, čo nezje mňa. Čo sa mi v hube netrepe.*“

17:56:23 Žaneta sa čuduje, že Peťo neje cibuľu a mäso. Povie: „*Ja som sa snažila pred mojimi súpermi nezjesť všetko, ale tak jako dala som to potom všetko, lebo hlad je sviňa.*“

17:56:36 Žaneta sa vyjadří aj k Lenkiným dlhým nechťom: „*Jóóój, jak si ona prdel utiera? Ale tak já mám tiež nechty, ale nie až také dlhé.*“

17:56:49 dokončenie zvučky programu.

17:57:05 Návšteva u Lenky v Krivosúde – Bodovke, čašníčky s 2 deťmi, má priateľa Janka a najlepšiu priateľku Denisku.

17:59:34 Lenka ukazuje svoj byt. Keď sú v detskej izbe, povie: „*Dve deti, bordel v izbe. To je akože nekonečný príbeh. Od rána do večera, len bordel, upratať, bordel, upratať.*“

18:00:00 Lenka predstavuje svoje menu, ktoré pripravuje s Deniskou. Ostatní súťažiaci komentujú ponuku. Ako prvú pripravujú tortu Pavlova.

18:02:19 Pri ochutnávke snehu z bielkov Lenka zamaže nos krémom Deniske. Csabike to okomentuje: „*Chlapi majú radi, keď sa ženy potierajú nejakými potravinami.* (v obraze tiež zamaže nos priateľka Lenke) *A oni si potom predstavujú, ako ich z nich zjedia.*“ Lenka pokračuje v pečení, ostatní sa vyjadrujú k jedlu a jeho príprave. Najviac vtipných poznámok má Žaneta. Lenka so Žanetou by prijali, keby boli ostatní súťažiaci sympatickí a pekní chlapi, Csabike by sa radšej porozprával so ženami.

18:05:09 Žaneta (47 ročná krčmárka) povie: „*Nech si ma konečne niekto všimne. Ved' ja som hviezda. A už ma dávno nikto nevyprášil.*(smiech)“

18:05:54 Lenka pokračuje v príprave predjedla – sólo trojkombo, ostatní hádajú, čo sa za názvom skrýva.

18:06:50 Žaneta skonštatuje: „*Ja zjem všetko, čo nezje mňa. Čo sa mi v hube netrepe.*“

18:07:05 Žaneta sa vyjadří aj k pitiu alkoholu: „*Zo mňa alkohol robí totálneho debila. Ja s tým alkoholom radšej pomaličky. On si so mnou nerozumie. Ja s ním celkom v pohode.*“

18:08:34 Lenka chystá tatársky biftek, ale dá veľa horčice, ktorá prerazí chute. Lenka povie: „*To ma teda riadne nas...(vypípané).*“ Vyčíta si, že poslúchla radu priateľa. Pokračuje v príprave avokádovej nátierky a chleba s masťou a cibuľou, rozhodne sa tatársky biftek hosťom nepodávať.

18:12:00 Lenka pripravuje hlavné jedlo – klasická zimná *šmakocina* (kačica s kapustou a lokšami).

18:13:18 Lenka má obavy, že sa jej jedlo nepodarí uvariť: „*Sa trasem jak pred prvým sexom. Čo ti poviem.*“ Žaneta rozpráva o narodení dcéry, aká bola po pôrode škaredá. Lucia začne robiť lokše, ktoré sa jej tiež lepia.

18:14:43 zvukovo-obrazový komunikát, upútavka na program *Noviny*, zvukovo-obrazové komunikáty, reklamný blok (trvanie cca 5:40), zvukovo-obrazové komunikáty, upútavky na programy *Inkognito* ⁽¹²⁾, *Noviny*, *Krimi*, zvukovo-obrazové komunikáty.

18:23:00 pokračovanie programu *Bez servítky* ⁽¹²⁾. Lenka je sklamaná, že sa jej nedarí urobiť lokše a prihorel jej aj korpus na tortu.

18:25:30 Do Krivosúdu - Bodovky prichádzajú hostia, Lenka ich víta prípitkom a pozve ich k stolu.

18:27:11 Zostrih programu *Ešte uvidíte*. V zostrihoch sa súťažiaci bavia o tom, čo kto má či nemá rád.

18:27:38 Žaneta sa čuduje, že Peťo neje cibuľu a mäso. Povie: „*Ja som sa snažila pred mojimi súpermi nezjesť všetko, ale tak jako dala som to potom všetko, lebo hlad je sviňa.*“

18:27:50 Žaneta sa vyjadří aj k Lenkiným dlhým nechťom: „*Jóóój, jak si ona prdel utiera? Ale tak já mám tiež nechty, ale nie až také dlhé.*“

18:28:13 Lenka všetkých privíta, pripijú si červeným vínom. Žaneta okomentuje Lenkino napätie: „*Bola v napätí. Ale po pravde, že by si predtým (vypípané) 4 štamprlíky domáceho, to by som si vôbec nevšimla.*“ Žaneta si zriedi víno vodou. Súťažiaci sa vyjadrujú aj k prestieraniu na stole. Pri ponuke predjedla Lenka prizná, že tatarák jej nevyšiel. Potom súťažiaci hodnotia avokádovú nátierku a chlieb s masťou a cibuľou.

18:32:21 Žaneta zareaguje na Petrovo odmietnutie cibule: „*Normálne som nad tým rozmýšľala, keď Peťo tú cibuľu dal dole, že by sa chcel s niekým bozkávať. Ale s kým? Ja som pedofil neni...*“ Mužský hlas mimo obraz dokončí myšlienku: „*Pes by žiarlil.*“

18:32:32 Keď Lenka povie, že cibuľa je zdravá, Peťo odpovie: „*Môže byť možno pre dievčatá. Aspoň im narastú cecky.*“ Ženský hlas mimo obraz dopovie: „*A plastickí chirurgovia to môžu zabaliť.*“

Lenka povie: „*Tak to aby som začala jesť veľa tej cibule, aby mi cecky narástli.*“

Žaneta: „*No nepočula som, že je dobrá na cecky. Viem, že je dobrá na krvný obeh.*“ Debata o masi a cibuli pokračuje.

18:34:00 Žaneta po dojedení predjedla povie: „*Ja som sa snažila pred mojimi súpermi nezjesť všetko, ale tak jako dala som to potom všetko, lebo hlad je sviňa.*“

18:34:32 Lenka ponúka hlavné jedlo.

18:34:36 Peťo sa vyjadří k hlavnému chodu: „*Keď som zbadal hlavné jedlo, tak som si povedal, že do prdele, zase asi nezjem nič.*“ Peťo kačicu nemá rád, Lenke je to ľúto. Ostatní hodnotia lokše, Michaela nájde na mäse chlíp.

18:37:57 Keď sa Peťo vyjadří, že je iba kuracie mäso, Žaneta dodá: „*Budeš za chvíľku vajcá znášat.*“ Potom mimo obraz a následne do kamery dopovie: „*Zatál nie, zatál ich nosí v galotách, ale to jako o tom po tom. Pokiaľ to drží, nech to tam je, kde to má byť.*“

18:38:13 Keď sa Miška opýta na Lenkine nechty, Žaneta zareaguje: „*Jóóój, jak si ona prdel utiera? Ale tak já mám tiež nechty, ale nie až také dlhé.*“ Potom súťažiaci hodnotia hlavné jedlo.

18:39:10 zvukovo-obrazový komunikát, upútavka na program *Noviny*, zvukovo-obrazové komunikáty, reklamný blok (trvanie cca 6:20), zvukovo-obrazové komunikáty, upútavky na online casting na *Česko Slovensko má talent* ⁽¹²⁾, *Hranica* ⁽¹²⁾, *Noviny*, *Krimi*, *Matky* ⁽¹²⁾, zvukovo-obrazové komunikáty.

18:48:50 pokračovanie programu *Bez servítky* ⁽¹²⁾. Lenka podáva dezert, ku ktorému sa viacerí vyjadrujú. Miške sa to nezdá byť torta Pavlova.

18:50:10 Žanete dezert chutí, povie: „*Ach, ku...(vypípané), asi ľúbim sladké.*“

Lenka sa prizná, že mala deň blbec a v príprave sa jej nedarilo. Ale ostatní ju pochvália.

18:51:21 Žaneta má málo spáleného dezertu, chutí jej: „*Ja som si to od...(vypípané) pri tom korení, pri tých brokoch, čo mi tam najebabrala do taniera. Tak som, mi to vykompenzovala na tej, na tom sladkom. Mňam.*“

Súťažiaci sa vyjadrujú k dezertu. Žaneta zje aj zvyšky po Csabikovi.

18:53:28 Lenka večer pozve súťažiacich na UV minigolf. Všetkým sa program páči.

18:54:15 Csabi po nepodarenom pokuse povie: „*Keď som tomu vy...(vypípané), to vyletelo z tade preč, až že v Trenčíne na námestí budú hľadať tú loptičku.*“

18:54:28 Žaneta sa vyjadrí k hre UV minigolf: „*Keď som chytila tú tvrdú palicu a keď som videla tú gulu na zemi, ja som si predstavila hlavu jedného debila.*“ Keď ju ostatní za odpálenie loptičky pochvália, povie: „*Ja keď vidím gule, tak to... Chápete. To ja len strielať.*“

Potom do kamery povie: „*To som musela povedať nejakú pi...(vypípané), lebo som ich dávno nevidela.*“

18:55:09 Keď sa Csabimu podarí dobre odpáliť loptičku, Michaela povie: „*Ty, vole.*“

Csabi túži vyhrať, Žaneta sa hra nedarí.

18:55:26 Žaneta sa vyjadrí k svojej hre golfu: „*Vidíte, už aj gule sa ma boja. Pre toto som ja single.*“

18:55:44 Keď Miška netrafi jamku, povie: „*Do ri...(vypípané).*“ Žaneta dodá: „*Do jakej ri...(vypípané). Do jamky to máš hrať.*“

Víťazom sa stal Peťo, zábava sa páčila všetkým. Csaba pozval všetkých na druhý deň do Bratislavy.

18:56:49 Súťažiaci bodujú Lenkine menu, získala 29 bodov. Zostrih z ďalšej časti *Nabudúce uvidíte* – menu pripravuje Csabi.

18:58:46 Miška okomentuje Peťovo odmietnutie Csabiho cestovín: „*Peťo to chcel tak povedať Csabovi, že: Toto si pos...(vypípané).*“

18:59:11 Záverečný titulok.

18:59:19 komunikáty označujúce sponzorov programu (EUROJACKPOT, OROFAR), zvukovo-obrazové komunikáty. Začiatok zvučky programu *Krimi*.

19:00:00 koniec záznamu.

* * *

Z hľadiska časovej pôsobnosti sa na prejednávajúcu vec uplatňujú príslušné hmotnoprávne a procesnoprávne ustanovenia podľa predchádzajúcej právnej úpravy, t. j. zákona č. 308/2000 Z. z., s výnimkou ustanovení týkajúcich sa rozsahu ukladanej sankcie.

Podľa § 20 ods. 3 zákona č. 308/2000 Z. z.: „*Na základe klasifikácie programov podľa vekovej vhodnosti sú vysielateľ televíznej programovej služby a poskytovateľ audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie povinní na ochranu maloletých zaviesť a uplatňovať jednotný systém označovania ustanovený podľa osobitného predpisu 28a)(ďalej len "jednotný systém označovania").*“

Podľa § 1 ods. 1 vyhlášky č. 589/2007 Z. z.: „*Audiovizuálne diela, multimedialne diela, programy poskytované prostredníctvom audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie a programy alebo iné zložky televíznej programovej služby sa klasifikujú ako nevhodné a neprístupné pre vekovú skupinu maloletých do 18 rokov, ak obsahujú*
b) *vulgárne vyjadrovanie, vulgárne gestá, obscénne vyjadrovanie alebo obscénne gestá,*

Podľa § 1 ods. 2 vyhlášky č. 589/2007 Z. z.: „*Audiovizuálne diela, multimedialne diela, programy poskytované prostredníctvom audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie a programy alebo iné zložky televíznej programovej služby sa klasifikujú ako nevhodné a neprístupné pre vekovú skupinu maloletých do 15 rokov, ak obsahujú*
f) *slovnú agresivitu alebo expresívne vyjadrovanie,*

g) vulgárne vyjadrovanie, vulgárne gestá, obscénne vyjadrovanie alebo obscénne gestá, ktoré vzhľadom na ich kontextuálny výskyt, frekvenciu výskytu, spôsob a formu ich spracovania alebo zobrazenia a vzhľadom na charakter, druh, umelecké a morálne poslanstvo diela alebo programu možno považovať za primerané vekovej skupine maloletých od 15 rokov.

Podľa § 1 ods. 3 vyhlášky č. 589/2007 Z. z.: „Audiovizuálne diela, multimedialne diela, programy poskytované prostredníctvom audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie a programy alebo iné zložky televíznej programovej služby sa klasifikujú ako nevhodné pre vekovú skupinu maloletých do 12 rokov, ak obsahujú:

k) slovnú agresivitu alebo expresívne vyjadrovanie, ktoré vzhľadom na ich kontextuálny výskyt, frekvenciu výskytu, spôsob a formu ich spracovania alebo zobrazenia a vzhľadom na charakter, druh, umelecké a morálne poslanstvo diela alebo programu možno považovať za primerané vekovej skupine maloletých od 12 rokov“.

Podľa § 1 ods. 5 vyhlášky č. 589/2007 Z. z.: „Obsah audiovizuálnych diel, multimedialnych diel, programov poskytovaných prostredníctvom audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie a programov alebo iných zložiek televíznej programovej služby sa posudzuje z hľadiska

a) kontextuálneho výskytu hodnotiacich kritérií nevhodnosti alebo neprístupnosti v diele, v programe poskytovanom prostredníctvom audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie a v programe alebo inej zložke programovej služby,

b) spôsobu a formy spracovania alebo zobrazenia jednotlivých hodnotiacich kritérií vzhľadom na charakter a druh diela alebo programu, umeleckého a morálneho poslania diela alebo programu a

c) intenzity a frekvencie výskytu hodnotiacich kritérií nevhodnosti alebo neprístupnosti v diele, v programe poskytovanom prostredníctvom audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie a v programe alebo inej zložke televíznej programovej služby.“

Podľa § 234 ods. 3 zákona č. 264/2022 Z. z. o mediálnych službách: „Konania vo veci dodržiavania právnych predpisov, ktoré sa začali pred 1. augustom 2022 a ktoré neboli právoplatne skončené, sa dokončia podľa právnych predpisov účinných k 31. júlu 2022“.

Pokiaľ ide o sankčný mechanizmus, dávame do pozornosti, že aktuálna právna úprava (§241 ods. 3 zákona č. 264/2022 Z. z.) umožňuje Rade uložiť v prípade nesprávneho uplatnenia JSO „pokutu do 100 000 eur“. Z uvedeného vyplýva, že v súčasnosti nie je, na rozdiel od zákona č. 308/2000 Z. z., stanovená minimálna hranica pokuty (663 eur podľa § 67 ods. 3 písm. c) zákona č. 308/2000 Z. z.). Vzniká tak otázka, ktorá právna úprava je pre subjekt zodpovedný za porušenie výhodnejšia. Táto otázka by sa mala v prípade uloženia sankcie zodpovedať na základe vyhodnotenia všetkých okolností konkrétneho prípadu. Identifikácia uplatniteľnej právnej úpravy je pri ukladaní sankcie nevyhnutná, keďže kombinovaná aplikácia „výhodnejších“ častí dvoch rôznych právnych úprav (napr. spodnej hranice podľa nového zákona a hornej hranice podľa starej právnej úpravy) nie je v súlade so závermi právnej vedy a judikatúry možná.

* * *

V rámci posudzovania predmetu tohto správneho konania bolo potrebné vysporiadať sa s kolíziou ústavou zaručených práv a právom chránených záujmov.

Právo slobody prejavu patrí medzi základné politické práva v právnom poriadku každej demokratickej spoločnosti a v právnom poriadku Slovenskej republiky je zakotvené v čl. 26 Ústavy Slovenskej republiky. **Sloboda prejavu** však nie je bez hraníc, t.j. **nemá absolútny charakter**. Ústava SR ustanovuje možnosť obmedzenia slobody prejavu a práva na vyhľadávanie a šírenie informácií ako ochranu pred zneužitím slobody prejavu na zásah do iných ústavou garantovaných práv, cit.:

„Slobodu prejavu a právo vyhľadávať a šíriť informácie **možno obmedziť zákonom**, ak ide o opatrenia v demokratickej spoločnosti nevyhnutné na ochranu práv a slobôd iných, bezpečnosť štátu, verejného poriadku, ochranu verejného zdravia a mravnosti.“ (čl. 26 ods. 4 Ústavy SR)

V prípade vzájomného konfliktu ústavou garantovaných práv Ústavný súd SR (ďalej len „ÚS SR“) vo svojej doterajšej judikatúre už viackrát zdôraznil, že každý konflikt vo vnútri systému základných práv a slobôd (resp. ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodných zmlúv o ľudských právach a základných slobodách) treba riešiť prostredníctvom zásady ich spravodlivej rovnováhy (IV. ÚS 362/09, PL. ÚS 22/06, m. m. PL. ÚS 6/04, III. ÚS 34/07).

Všetky základné práva a slobody sa chránia len v takej miere a rozsahu, kým uplatnením jedného práva alebo slobody nedôjde k neprimeranému obmedzeniu, či dokonca popretiu iného práva alebo slobody (IV. ÚS 362/09, PL. ÚS 7/96). Pri posúdení kolízie dvoch základných práv je uznávanou teóriou, s ktorou sa vo svojich nálezochoch stotožnil aj ÚS SR (napr. II. ÚS 152/2008, II. ÚS 326/2009, II. ÚS 340/09, IV. ÚS 107/2010, IV. ÚS 302/2010, IV. ÚS 472/2012), teória proporcionality (nazývaná aj trojstupňový test proporcionality).

Z vyššie uvedeného jednoznačne vyplýva, že **sloboda prejavu je garantovaná len do tej miery, pokiaľ v neprimeranom rozsahu nezasahuje do základných práv a slobôd a právom chránených záujmov iných, prípadne do iných záujmov chránených právnym poriadkom krajiny**. V takých prípadoch je nutné hovoriť o jej obmedzení a výnimkách, kedy je potrebné zasiahnuť do slobody prejavu.

Z citovaného ustanovenia Ústavy SR vyplýva, že slobodu prejavu je možné obmedziť na základe kumulatívneho splnenia troch podmienok. Obmedzenie musí

- vyplývať zo zákona (**požiadavka legality**),
- byť nevyhnutné v demokratickej spoločnosti (**požiadavka proporcionality**)
- a sledovať legitímny cieľ (**požiadavka legitimacy**), ktorý vyplýva z ustanovenia čl. 26 ods. 4 Ústavy SR.

Ústava SR zakotvuje legitímny cieľ obmedzenia slobody prejavu taxatívne, ako ochranu práv a slobôd iných, bezpečnosť štátu, verejného poriadku a ochranu verejného zdravia, mravnosti. Z uvedeného vyplýva, že obmedzenie slobody prejavu je možné z dôvodu ochrany verejného záujmu, ako aj ochrany individuálnych záujmov.

Požiadavka zaviesť a uplatňovať jednotný systém označovania ustanovený osobitným predpisom, zakotvená v ustanoveniach zákona č. 308/2000 Z. z., ako aj zákona č. 264/2022 Z. z., vychádza z potreby ochrany maloletého diváka pred obsahom, ktorý by mohol mať negatívny vplyv na jeho osobnostný vývin, a teda vychádza z potreby ochrany záujmu chráneného Ústavou SR – **mravnosti**, ktorá môže byť ohrozená obsahom vysielaného či sprístupňovaného obsahu. Táto požiadavka je jednoznačne zakotvená v právnom poriadku SR. Právo na slobodu prejavu je teda celkom zrejme obmedzené osobitnou ochranou nedospelých osôb, a to na základe zákona, konkrétne ustanoveniami § 20 zákona č. 308/2000 Z. z., resp. § 62 zákona č. 264/2022 Z. z. **Podmienka legality a legitimacy obmedzenia slobody prejavu je teda nepochybne naplnená.**

Proporcionality obmedzenia slobody prejavu je možné vnímať v dvoch rovinách. Prvou je obmedzenie slobody prejavu zakotvením určitých konkrétnych povinností všeobecne záväzným právnym predpisom, v tomto prípade zakotvením ustanovenia § 20 ods. 3 zákona č. 308/2000 Z. z.. Keďže zákonodarca využil ústavné splnomocnenie (čl. 26 ods. 4 Ústavy SR) na zakotvenie tohto obmedzenia formou zákona, je potrebné považovať tento princíp za zachovaný. Rade neprináleží zachovanie proporcionality v tejto rovine skúmať.

Druhou rovinou proporcionality je obmedzenie slobody prejavu uplatnením konkrétnych zákonných ustanovení, v konkrétnom prípade. Aplikácia ustanovenia § 20 ods. 3 zákona č. 308/2000 Z. z. obmedzujúceho slobodu prejavu je teda v každom konkrétnom prípade otázkou posúdenia, či existujúci skutkový stav možno pod toto ustanovenie subsumovať.

V tomto konkrétnom prípade by mala byť sloboda prejavu obmedzená v dôsledku vyvedenia administratívnoprávnej zodpovednosti za porušenie povinnosti vysielateľa (zaviesť a uplatňovať JSO) zakotvenej v ustanovení § 20 ods. 3 zákona č. 308/2000 Z. z. sledujúc legitímny cieľ -

ochranu mravnosti. Kancelária Rady preto pristúpila k posúdeniu, či účastník konania uplatnil JSO v súlade so zákonom.

Vysielateľ bol podľa § 20 ods. 3 zákona č. 308/2000 Z. z. **povinný** na ochranu maloletých **zaviesť a uplatňovať jednotný systém označovania** ustanovený vyhláškou Ministerstva kultúry Slovenskej republiky č. 589/2007 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o jednotnom systéme označovania audiovizuálnych diel, zvukových záznamov umeleckých výkonov, multimediálnych diel, programov alebo iných zložiek programovej služby a spôsobe jeho uplatňovania (ďalej len „jednotný systém označovania“ alebo „JSO“).

* * *

1. Predmetné správne konanie bolo začaté z dôvodu, že účastník konania dňa 21. 2. 2022 v čase od cca 17:54 hod. odvysielal v rámci televíznej programovej služby JOJ program *Bez servítky* označený ako nevhodný pre maloletých divákov do 12 rokov, čím mohlo dôjsť k nesprávnemu uplatneniu Jednotného systému označovania. Konkrétne mohlo dôjsť k odvysielaniu scén, ktoré mohli naplniť hodnotiace kritériá podľa Jednotného systému označovania programov:

- § 1 ods. 1 písm. b) vulgárne vyjadrovanie, vulgárne gestá, obscénne vyjadrovanie alebo obscénne gestá,
- § 1 ods. 2 písm. f) expresívne vyjadrovanie,
- § 1 ods. 2 písm. g) vulgárne vyjadrovanie, vulgárne gestá, obscénne vyjadrovanie alebo obscénne gestá, ktoré vzhľadom na ich kontextuálny výskyt, frekvenciu výskytu, spôsob a formu ich spracovania alebo zobrazenia a vzhľadom na charakter, druh, umelecké a morálne poslanstvo diela alebo programu možno považovať za primerané vekovej skupine maloletých od 15 rokov.

S prihliadnutím na § 1 ods. 5 JSO je Rada povinná posudzovať obsah programu v súvislosti s prítomnosťou hodnotiacich kritérií nevhodnosti alebo neprístupnosti v posudzovanom programe aj z hľadiska ich **kontextuálneho výskytu, spôsobu a formy spracovania** alebo zobrazenia jednotlivých hodnotiacich kritérií vzhľadom na **charakter a druh programu, umelecké a morálne poslanstvo programu** a tiež z hľadiska **intenzity a frekvencie výskytu** hodnotiacich kritérií nevhodnosti alebo neprístupnosti v diele. Na základe uvedeného posúdenia tak Rada dospeje k záveru o vekovej vhodnosti, resp. nevhodnosti programu pre určitú skupinu maloletých.

2. Kontextuálne hľadisko programu: *Bez servítky* možno na základe jeho obsahu a spôsobu spracovania charakterizovať ako reality show, v ktorej každý deň v týždni jeden z piatich súťažiacich pripraví trojchodové menu a vymyslí pre ostatných program s cieľom získať čo najvyšší počet bodov. V tomto programe ide okrem varenia aj o priblíženie pocitov a názorov súťažiacich, ktorí bez servítky hodnotia nielen jedlo, ale reagujú aj na dianie v kolektíve.

V posudzovanej časti programu, odvysielanej dňa 21. 2. 2022, bola jednou zo súťažiacich 47-ročná „krčmárka“ Žaneta, ktorá sa, bez ohľadu na fakt, že ju sníma kamera, snažila prostoreko a z jej pohľadu vtipne komentovať rôzne situácie. Niektoré jej vyjadrenia súviseli so skutočnosťou, že bola z prítomných bez vzťahu a mali sexuálny podtón. Poznámky so sexuálnym kontextom však v programe vyslovili aj ďalší súťažiaci.

3. Predmetný program sme posudzovali z hľadiska kritéria **expresívne vyjadrovanie, vulgárne vyjadrovanie** a z pohľadu kritéria **obscénne vyjadrovanie**. Obscénne gestá ani vulgárne gestá sme v rámci odvysielaného programu nezaznamenali.

Vulgárne vyjadrovanie, vulgárne gestá, ako aj obscénne vyjadrovanie, obscénne gestá sú jedným z hodnotiacich kritérií pre klasifikáciu a označenie programu ako nevhodného a neprístupného pre maloletých do 18 rokov. Zároveň sú však vulgárne vyjadrovanie, vulgárne gestá ako aj obscénne vyjadrovanie, obscénne gestá hodnotiacimi kritériami pre klasifikáciu a označenie programu ako nevhodného pre maloletých do 15 rokov, ak ide o vulgárne vyjadrovanie, vulgárne gestá, obscénne vyjadrovanie, ktoré vzhľadom na ich kontextuálny výskyt, frekvenciu výskytu, spôsob a formu ich

spracovania alebo zobrazenia a vzhľadom na charakter, druh, umelecké a morálne poslanstvo diela alebo programu možno považovať za primerané vekovej skupine maloletých od 15 rokov. Expresívne vyjadrovanie je hodnotiacim kritériom nevhodnosti pre maloletých do 15 rokov veku a je aj kritériom nevhodnosti pre maloletých do 12 rokov veku podľa § 1 ods. 3 písm. k) JSO *expresívne vyjadrovanie, ktoré vzhľadom na kontextuálny výskyt, frekvenciu výskytu, spôsob a formu spracovania alebo zobrazenia a vzhľadom na charakter, druh, umelecké a morálne poslanstvo diela alebo programu možno považovať za primerané vekovej skupine maloletých od 12 rokov.*

Je teda zrejmé, že každý (hoci aj opakujúci sa) výraz, či gesto je nutné posudzovať s prihliadnutím na jeho konkrétne použitie v danom programe ako aj s prihliadnutím na charakter samotného programu. Z uvedeného tiež vyplýva, že stanoviť jasnú, všeobecne aplikovateľnú hranicu medzi vulgárnym vyjadrovaním odôvodňujúcim označenie programu ako nevhodného pre maloletých do 15 alebo 18 rokov nie je možné. Je tiež potrebné v rámci posudzovania sporných scén v danom prípade rozlišovať medzi vulgárnym výrazom a expresívnym výrazom. Vulgárny výraz je taký, ktorý je nevhodný z hľadiska celospoločenskej morálky, hrubý, neslušný či neprístojný, kým expresívny výraz vyjadruje citové podfarbenie prežívania nejakej situácie prostredníctvom tohto výrazu.

4. Z hľadiska kritéria **expresívne vyjadrovanie** a **vulgárne vyjadrovanie** sme posudzovali nasledujúce scény, cit.:

17:56:23, 18:27:38 a 18:34:00

Žaneta sa čuduje, že Peťo neje cibuľu a mäso. Povie: „*Ja som sa snažila pred mojimi súpermi nezjesť všetko, ale tak jako dala som to potom všetko, lebo hlad je sviňa*“.

Výraz *sviňa* sa v Krátkom slovníku slovenského jazyka 4 z r. 2003 vymedzuje ako hrubý výraz (nadávka). Vzhľadom na kontext a účel jeho použitia (neosobný kontext, výraz sa vzťahuje na označenie hladu) ho v tomto prípade považujeme za hrubý výraz nevhodný pre maloletých do 12 rokov.

17:56:36, 18:27:50 a 18:38:13

Žaneta sa vyjadrí k Lenkiným dlhým nechtom: „*Jóóój, jak si ona prdel utiera? Ale tak já mám tiež nechty, ale nie až také dlhé.*“

V rámci predmetnej scény odznel výraz *prdel*. Podľa českého Slovníku cizích slov je tento výraz definovaný ako expresívny výraz vyjadrujúci *zadok*. Vzhľadom na kontext a účel jeho použitia ho považujeme za menej intenzívny expresívny výraz nevhodný pre maloletých do 12 rokov.

18:07:05 Žaneta sa vyjadrí aj k pitiu alkoholu: „*Zo mňa alkohol robí totálneho debila. Ja s tým alkoholom radšej pomaličky. On si so mnou nerozumie. Ja s ním celkom v pohode*“.

18:54:28 Žaneta sa vyjadrí k hre UV minigolf: „*Keď som chytila tú tvrdú palicu a keď som videla tú gulu na zemi, ja som si predstavila hlavu jedného debila*“.

Podľa Slovníku súčasného slovenského jazyka sa výraz *debil* definuje ako expresívny výraz v zmysle *hlúpy, obmedzený človek* (nadávka). Aj v tomto prípade ide podľa nášho názoru o nadávku nižšej intenzity nevhodnú pre maloletých do 12 rokov.

18:32:32 Keď Lenka povie, že cibuľa je zdravá, Peťo odpovie: „*Môže byť možno pre dievčatá. Aspoň im narastú cecky.*“ Ženský hlas dopovie: „*A plastickí chirurgovia to môžu zabalit*“. Lenka povie: „*Tak to aby som začala jesť veľa tej cibule, aby mi cecky narástli*“. Žaneta: „*No nepočula som, že je dobrá na cecky. Viem, že je dobrá na krvný obeh*“.

V rámci citovanej scény odznel 3x výraz *cecky*. Podľa Synonymického slovníka slovenčiny z r. 2004 ide o vulgárny výraz v zmysle *ženská hrud'*. V danom kontexte ho nepovažujeme za vulgárne vyjadrenie

natolko intenzívne a pejoratívne, aby bolo vyhodnotené ako nevhodné pre maloletých do 15 rokov. Máme za to, že ide o výraz zodpovedajúci označeniu programu.

18:51:21 Žaneta má málo spáleného dezertu, chutí jej: „*Ja som si to od...(vypípané) pri tom korení, pri tých brokoch, čo mi tam najebabrata do taniera. Tak som, mi to vykompenzovala na tej, na tom sladkom. Mňam*“.

Ide o hovorový novotvar, ktorý sa v slovníkoch nenachádza. Obsahuje slovný základ *jebať* – v Slovníku súčasného slovenského jazyka definovaný v istých významoch ako vulgarizmus, v iných ako hrubý výraz, napr. *namiesto iného slovesa vo veľmi všeobecnom význame*. V tomto konkrétnom prípade ide o zjavnú narážku na sloveso *najebať*, t. j. hrubého synonyma slovies *nasypať*, *vysypať*, *pridať*. Hoci vo svojej pôvodnej podobe ide o pomerne intenzívny hrubý výraz, použitá forma predstavuje jeho „miernejšiu“ podobu, ktorá môže zodpovedať označeniu programu.

5. Odvysielaný program sme posudzovali i z hľadiska kritéria **obscénne vyjadrovanie**.

Pojem obscénne vyjadrovanie nie je pojem s legálnou alebo s inou ustálenou, všeobecne akceptovanou definíciou. Pre neurčité pojmy platí zásada, že je vo výlučnej kompetencii správneho orgánu v procese aplikácie práva, aby vymedzil ich obsah. Z povahy týchto pojmov je však zrejmé, že ich nie je možné explicitne definovať pre otvorený okruh situácií, nakoľko jednotlivé vyjadrenia je nutné vnímať v kontexte ich použitia. Niektoré vyjadrenia môžu mať v určitom kontexte neutrálny charakter, pričom tie isté vyjadrenia môžu mať v kontexte inom obscénny charakter. V zmysle rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. 6Sž/14/2011 **obscénnosť** ako taká vo všeobecnosti predstavuje, cit.: „*vlastnosť niečoho necudného, oplzlého, urážajúceho stud, nemravného a pod.*“.

V súvislosti s týmto kritériom sme posudzovali aj nasledujúce scény, cit.:

17:55:42 v zostrihu *Dnes uvidíte* a **18:02:19** priamo v programe:

Lenka s priateľkou ochutnávajú krém, Lenka priateľke zamaže nos krémom. Csabike to okomentuje: „*Chlapi majú radi, keď sa ženy potierajú nejakými potravinami*. (v obraze tiež zamaže nos priateľka Lenke) *A oni si potom predstavujú, ako ich z nich zjedia*“.

18:32:21 Žaneta zareaguje na Petrovo odmietnutie cibule: „*Normálne som nad tým rozmýšľala, keď Peťo tú cibuľu dal dole, že by sa chcel s niekým bozkávať. Ale s kým? Ja som pedofil neni...*“

18:55:26 Žaneta sa vyjadří k svojej hre golfu: „*Vidíte, už aj gule sa ma boja. Pre toto som ja single*“.

V prípade všetkých troch uvedených scén zastávame názor, že vzhľadom na konkrétny kontext nespádajú do definície obscénneho vyjadrovania v súlade s vyššie uvedeným vymedzením uvedeným v rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, t. j. že **nejde o scény formulované oplzlým či necudným spôsobom, resp. nedosahujú intenzitu obscénnosti**.

Naproti tomu, k odlišnému záveru sme dospeli pri nasledujúcich troch scénach, cit.:

18:05:09 Žaneta (47 ročná single žena) povie: „*Nech si ma konečne niekto všimne. Ved' ja som hviezda. A už ma dávno nikto nevyprášil*.(smiech)“.

18:13:18 Lenka má obavy, že sa jej jedlo nepodarí uvariť: „*Sa traseť jak pred prvým sexom. Čo ti poviem*“.

18:37:57 Keď sa Peťo vyjadří, že je iba kuracie mäso, Žaneta dodá: „*Budeš za chvíľku vajcá znášať*.“ Potom mimo obraz a následne do kamery dopovie: „*Zatál nie, zatál ich nosí v galotách, ale to jako o tom po tom. Pokiaľ to drží, nech to tam je, kde to má byť*.“

Je nesporné, že vzhľadom na charakter použitých vyjadrovacích prostriedkov vyzneli predmetné výrazy v danom kontexte oplzlo a necudne. Vzhľadom na ich kontextuálny výskyt, ako aj spôsob a formu spracovania predmetných scén máme za to, že tieto nedosahovali intenzitu nevhodnosti pre celú vekovú skupinu maloletých, t. j. aj maloletých do 18 rokov, v každom prípade ide o obscénne vyjadrenia nevhodné pre maloletých do 15 rokov.

7. Spôsob a forma spracovania

V súvislosti so **spôsobom a formou spracovania** vyššie uvedených scén, príp. konkrétnych vyjadrení zhrnieme, že z problematických scén, ktoré prekračovali rámec označenia programu, to boli scény s obsahom kritéria podľa ustanovenia § 1 ods. 2 písm. g) JSO *obscénne vyjadrovanie, ktoré vzhľadom na kontextuálny výskyt, frekvenciu výskytu, spôsob a formu ich spracovania alebo zobrazenia a vzhľadom na charakter, druh, umelecké a morálne poslanstvo diela alebo programu možno považovať za primerané vekovej skupine maloletých od 15 rokov*. Scény boli spracované v súlade s charakterom hodnoteného programu – t.j. program zobrazujúci rôznorodé autentické výpovede účinkujúcich, ktorých cieľom je hlavne zabaviť a vygradovať emócie. Súťažiaci sa do programu hlásia dobrovoľne s vedomím, že odhalia aj časť svojho súkromia i niektoré stránky svojej povahy. Princípom takýchto programov je interakcia rôznych druhov osobností, ktorá zákonite vyvoláva viac či menej konfliktné situácie a vzbudzuje tak divácky záujem. Napriek formátu programu v každom prípade konštatujeme, že program čiastočne obsahoval hodnotiace kritériá nad rámec označenia programu.

8. Intenzita a frekvencia výskytu hodnotiacich kritérií:

V predmetnom programe sa nachádzali hodnotiace kritériá, ktoré mohli potenciálne odôvodniť jeho označenie inak ako bolo vykonané účastníkom konania podľa:

- § 1 ods. 2 písm. g) *vulgárne vyjadrovanie, obscénne vyjadrovanie* [nevhodné pre maloletých do 15 rokov]

Intenzita týchto kritérií v danom programe však nie je podľa nášho názoru vysoká, a to z dôvodu spracovania programu ako celku.

Z hľadiska **frekvencie** výskytu kritérií nad rámec označenia programu uvádzame, že v troch prípadoch odznali obscénne vyjadrenia nevhodné pre maloletých do 15 rokov (*už ma dávno nikto nevyprášil, sa trasem jak pred prvým sexom a zatúl ich nosí v galotách*). Vzhľadom k celkovej dĺžke programu (cca 55 min. čistého vysielacieho času) je frekvencia výskytu hodnotiacich kritérií nevhodnosti pre maloletých do 15 rokov (3 vyjadrenia nad rámec označenia programu) v danom programe skôr nízka. Citovaný nevhodný obsah tvorí podľa nášho názoru malú časť časovej plochy programu.

9. Druh diela, umelecké a morálne poslanstvo:

Program *Bez servítky* je spracovaný jednoduchou a recipientovi ľahko pochopiteľnou formou, bez väčšieho umeleckého zámeru. Posudzovaný program nemá výrazný, resp. priamy osvetový charakter alebo jasne vyhranené **morálne poslanstvo**. Rovnako **nemožno hovoriť o výraznejšej umeleckej hodnote posudzovaného programu**.

10. Vyjadrenie účastníka konania

Vo svojom stanovisku zaslanom na základe opätovnej výzvy dňa 10. 10. 2022 účastník konania vyjadril názor, že „uvedený program obsahoval len scény, ktoré neboli spôsobilé naplniť kritériá odôvodňujúce klasifikáciu programu ako nevhodného pre vekovú skupinu maloletých do 15 alebo 18 rokov. Scény, ktoré boli vytýkané Radou v oznámení, neobsahovali žiadne vyjadrenia, ktoré by svojou intenzitou napĺňali význam vulgárneho alebo obscénneho vyjadrovania. Čo sa týka expresívneho vyjadrovania, vzhľadom na jeho kontextuálny výskyt a frekvenciu výskytu to možno považovať za primerané vekovej skupine maloletých do 12 rokov, nakoľko išlo prevažne o vyjadrenie jednej účinkujúcej. Účastník konania má ďalej za to, že pri posudzovaní programu je potrebné prihliadnuť aj na charakter daného programu“. Keďže ide o reality show, v ktorej účinkujúci „nemajú predpísané dialógy... nemožno ovplyvniť [ich] vyjadrovacie prostriedky. Nakoľko v tomto type programu je bežné, že účinkujúci sú rôzne typy ľudí, aj ich vyjadrovacie prostriedky sú rôzne. Na zabezpečenie autenticity programu nie je možné do vyjadrovania jednotlivých účinkujúcich zasahovať. Napriek tomu si účastník konania splnil svoju povinnosť a na zabezpečenie ochrany maloletých dbal na to, aby v prípade výskytu nadávok boli tieto slová prekryté zvukovým prvkom“.

S ohľadom na tieto skutočnosti účastník konania Rade navrhuje, aby „predmetné konanie zastavila“.

10. Ako je zrejmé z vyššie uvedeného, nie je možné súhlasiť s tvrdeniami účastníka konania, podľa ktorých posudzovaný program neobsahoval scény, ktoré by boli spôsobilé naplniť kritériá odôvodňujúce klasifikáciu programu ako nevhodného pre vekovú skupinu maloletých do 15 rokov. Ďalej zastávame názor, že skutočnosť, či majú účastníci programu vopred predpísané dialógy alebo nie, ako aj to, či je možné a vhodné zasahovať do autenticity programu, je z hľadiska zodpovednosti vysielateľa za odvysielaný obsah irelevantná. Napriek tomu sa na základe vyššie uvedenej analýzy prokláňame k návrhu účastníka konania zastaviť konanie v prejednávanej veci.

V tejto súvislosti opäť kladieme dôraz na § 1 ods. 5 JSO a uvádzame, že je potrebné hodnotiť program ako celok, nie len vytrhnutím troch scén, ktoré síce naplnili kritériá nad rámec označenia programu, ale táto skutočnosť sama osebe by nemala zakladať dôvod na sankcionovanie vysielateľa a vyňatie podstatnej skupiny maloletých zo sledovania predmetného programu. Aj maloletí od 12 rokov by mali mať v týchto prípadoch nadhľad a prípadný obsah nad rámec označenia v nízkej miere by nemal byť dôvodom na represívne ponímanie JSO ako nástroja na automatické udelenie sankcie v prípade naplnenia kritéria nad rámec označenia programu bez ohľadu na všetky atribúty (kontext, spôsob a forma spracovania programu, intenzita a frekvencia obsahov a umelecké a morálne posolstvo programu) v celku.

11. Na základe vyššie uvedeného sme dospeli k názoru, že účastník konania správne označil program *Bez servítky*, ktorý odvysielal na programovej službe JOJ dňa 21. 2. 2022 v čase od cca 17:54 hod., ako nevhodný pre vekovú skupinu maloletých do 12 rokov.

12. Z tohto dôvodu navrhujeme správne konanie zastaviť podľa § 30 ods. 1 písm. h) zákona č. 71/1967 Zb. pretože odpadol dôvod konania, začatého na podnet správneho orgánu.

* * *

Záver

Vzhľadom na všetky uvedené argumenty navrhujeme Rade, aby prijala uznesenie v zmysle vyššie uvedeného návrhu.

